

Любомир РОМАНКО

здобувач вищої освіти 2 курсу ОС «бакалавр»

спеціальності 208 «Агроінженерія»

*Науковий керівник: **ЧАЙКОВСЬКА Ольга Володимирівна***

канд. філол. наук, доцент, викладач кафедри іноземних мов,

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНИХ СПОЛУЧНИКІВ

Використання сполучників тісно пов'язане із прагматичною стороною спілкування і відображає конкретні принципи функціонування англійської мови. Особливості функціонування цієї частини мови характеризують не лише національну культуру, а й мовну культуру. Сполучники надають різні смислові відтінки окремим словам або групам слів, вони виражають ставлення оратора до описаної ситуації, адресата і його висловлювання, а також власного висловлювання. Здатність передавати приховану семантику, зрозумілу всім носіям мови і важкодоступну для іноземців, є важливою особливістю сполучників. Більше того, значення сполучника повністю залежить від контексту і може бути проаналізовано лише як частина конкретного твердження. Саме тому перекладати сполучники на іншу мову вкрай складно і більшість здобувачів вищої освіти пов'язують труднощі із розв'язанням вправ і тестових завдань, у тому числі, із недостатнім практичним досвідом виростання сполучників.

Тож метою нашої роботи є вивчення особливостей функціонування сполучників в англійській мові та аналіз стратегій для удосконалення мовленнєвих навичок за допомогою цієї частини мови.

Для досягнення цієї мети в роботі ставляться наступні завдання:

1. Визначити поняття «сполучник».
2. Окреслити труднощі, пов'язані із вивченням сполучників.

3. Запропонувати шляхи удосконалення вживання сполучників в англійській мові.

Сполучник (Conjunction) – це службова частина мови, що зв'язує два слова, окремі незалежні речення в одному складносурядному або ж частини складнопідрядного речення. Сполучники не змінюють своєї форми, в реченні не виступають у якості певного члена речення і не використовуються самі по собі. Сполучники англійської мови за своїм значенням поділяються на три основні групи: сурядні сполучники, підрядні сполучники та парні сполучники. Також окремо виділяють сполучникові прислівники. Сурядні сполучники (coordinating conjunctions) з'єднують однакові за своїми функціями слова, однорідні члени речення, фрази, незалежні речення в єдине складносурядне речення (and – та, і, й; for – бо, адже, тому що; or – або; yet – однак, все ж, але; but – але; nor – не, ні, теж, також не; so – так що, тому, тільки б).

Підрядні сполучники (subordinating conjunctions) поєднують підрядне речення з головним, від якого воно залежить за змістом, таким чином утворюючи складнопідрядне речення (after – після, після того, як; as – так як, бо; before – перед тим, як; if – якщо; since – так як, з тих пір, як; that – що, щоб; till – поки, до того часу, як; unless – поки не, якщо не; whether – чи; where – де; although – хоча, не дивлячись на те, що; because – тому що, бо; how – як, яким чином; once – як тільки (часто не перекладається); than – чим, ніж, від, як; though – хоча, попри те, що; until – до тих пір, поки; whenever – кожного разу, коли, коли б не, щоразу; while – доки, в той час, як; when – коли).

Парні сполучники (correlative conjunctions) слугують для поєднання слів, фраз, однорідних частин в одному реченні (both ... and – та ... та, й ... й; either ... or – або ... або; not only ... but (also) – не тільки ... а й; rather ... or – чи ... чи; just as ... so – як ... так й ...; neither ... nor – ні ... ні; whether ... or – чи то ... чи то, чи ... чи; if ... then – якщо ... то).

В англійській мові деякі сполучники збігаються за формою з прийменниками і прислівниками. Такі сполучники можна відрізнити від прийменників і прислівників тільки за їх значенням і функцією, яку вони

виконують в реченні. Переклад подвійних сполучників the . . . the — ніж. Однак, це може бути складно, тому що за зовнішнім виглядом вони збігаються з означеним артиклем. Відмінною рисою конструкції є те, що за сполучником слідує прикметники або прислівники у порівняльному ступені, причому обидві частини речення розділені комою.

The more we read, the better we know the language (Чим більше ми читаємо, тим краще знаємо мову). Іноді в другій частині конструкції використовується інверсія присудка: The longer I looked at the picture the more did it appeal to me (Чим довше я дивився на картину, тим більше вона мені подобалася). Присудок може бути відсутнім в обох частинах конструкції або в її другій частині: The nearer the winter the shorter the days (Чим ближче зима, тим коротші дні).

При перекладі часто виникають труднощі зі складнопідрядними і безсполучниковими реченнями. Сполучники можуть передавати різні значення. Щоб правильно визначити значення сполучника, необхідно подивитися на контекст, в якому він використовується. Синтаксичні проблеми включають відмінності у порядку слів в англійській і українській мовах і наявності речень. У сучасній англійській мові часто зустрічаються безсполучникові підрядні конструкції. Це, власне, і створює труднощі для початківця перекладача, який помилково припускає, що він має справу з розрізненими фразами, коли насправді у реченні вибудовуються відносини умови, причини, наслідку тощо.

Коли два простих речення в англійській мові слідує один за одним, друге речення може пояснювати перше. В цьому випадку можна використовувати синтаксичне перетворення, таке як об'єднання: два простих речення перекладаються на українську мову складеним реченням. У перекладознавстві використовуються різні техніки перекладу: еквівалентність, узагальнення, скорочення, розширення, перебудова, заміна, упущення та інші. Всі труднощі, виявлені в процесі перекладу сполучників і подолання їх за допомогою технік перекладу, були підкріплені відповідними прикладами. Але всі ці приклади показують, що перекладач не повинен формально підходити до своєї роботи. Необхідно прагнути зберегти не стільки сам прийом, скільки

ефект, створений ним. Для практичного дослідження були відібрані речення з класичних англомовних пісень з підрядними сполучниками:

After - “Your heart will break like mine, and you’ll want only me after you’ve gone” (Ella Fitzgerald);

Although - “Although I’ve been here before, he’s just too hard to ignore” (Amy Winehouse);

As - “As I walk through the valley of the shadow of death, I take a look at my life and realize there’s nothing left” (Coolio);

As long as - “I don’t care who you are, where you’re from or what you did as long as you love me” (Backstreet Boys);

Because - “I’m everything I am because you loved me” (Celine Dion);

Before - “Just call me angel of the morning, angel. Just touch my cheek before you leave me, baby” (Juice Newton);

Even if - “Even if the sky is falling down, you’ll be my only” (Jay Sean);

If - “If you leave me now, you’ll take away the biggest part of me” (Chicago);

Once - “Once in a blue moon, something good comes along.” (Van Morrison);

Now that - “Baby, now that I’ve found you, I won’t let you go” (Tony Macaulay/John MacLeod);

Since - “I guess I’ll never be the same since I fell for you” (B.B. King);

Though - “Walk on through the rain though your dreams be tossed and blown” (Rodgers and Hammerstein);

Unless - “We’re never going to survive unless we get a little crazy” (Seal);

Until - “I’ll keep on dreaming until my dreams come true.” (Charlie Louvin);

When - “When I see you smile, I can face the world” (Bad English)

Where - “There’s a light burning bright, showing me the way, but I know where I’ve been” (Scott Wittman);

While - “I look at the world, and I notice it’s turning while my guitar gently weeps” (The Beatles).

Для вдосконалення навичок роботи зі сполучниками в англійській мові нами використовувався посібник зі словотвору [1], розроблений викладачами кафедри та он-лайн словник для запам'ятовування сполучників [2].

Список використаних джерел:

1. Chaikowska O., Humeniuk I. *Anhliiska mova: chastyny movy i slovotvir. Pidhotovka do YeVI: navchalnyi posibnyk* [English: parts of speech and word. Preparing for the EVI: Tutorial]. Kamianets-Podilskyi, Ukraine: SAEUP.2021. 200 p.
2. Chaikowska O., Zbaravska L. The efficiency of Quizlet-based EFL vocabulary learning in preparing undergraduates for state English exam. *Advanced Education*. 2020. 7(14), P. 84–90. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.197808>